

ΤΟ ΠΕΡΙ ΚΩΛΟΥ ΖΗΤΗΜΑ

Από γλωσσολογική άποψη

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ 2 Απριλίου 2012

Κώλοι
υπάρχουν

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΤΟΧΩΡΟ

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

www.stougiannidis.gr

© ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
aris@stougiannidis.gr

Δεν υπάρχει χυδαία γλώσσα υπάρχουν μόνο χυδαίοι άνθρωποι
ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ ΜΑΒΙΛΗΣ

Εισαγωγή

Κώλοι υπάρχουν! Λεφτά δεν υπάρχουν.
Και μην ακούτε τι λένε διάφοροι ότι δήθεν λεφτά υπάρχουν κλπ.
Προσφυέστατο είναι το παροιμιώδες ανέκδοτο.
Το παραθέτω και ας είναι πασίγνωστο, και ας ξεφεύγει από τους σκοπούς
του υπογλώσσιου, και τα όρια του κακώς εννοούμενου καθωσπρεπισμού.

Δυο φίλοι, συζητούν δια την παρά φύσιν συνευρεσιν. Ερωτούν τυχαίως διερχόμενη δεσποινίδα
εάν θα δεχόταν να πληρωθεί δια παρά φύσιν συνουσίαν. Αυτή αρνείται διαρρήδην. 'Αν σας
δώσω 1.000.000 000.000 ευρώ; «Αν πρόκειται για 1.000.000 τότε δέχομαι». «Είδες!», λέει στο
φίλο του «Είδες!Κώλοι υπάρχουν, λεφτά δεν υπάρχουν».

Το μέγεθος του Προβλήματος

Ο κόλος

Κόλος (ο) Αρχ: κολοβός, βραχύς, κοντός, λατ cur-lus:. ΦΡ κόλον Δόρου =
δόρου σπασμένο και κολοβό || κυρ. για βόδια και άλλα ζώα που έχουν
κέρατα: αυτός που δεν έχει κέρατα ο άνευ κεράτων, ή αυτός που έχει
κοντά κέρατα.

Έτυμολογία: Κόλος κολάζω (βλ. πρακάτω)* κολουύ (βλ. λ.) κολοβός
(βλ. λ.)* κολερός (=Ο έχων βραχύ έριον), κόλ-ουρος (=με κολοβή ουράν

έχων ή ό άνευ ουράς)- όλα αυτά ανήκουν σ τήν μεγάλη ομάδα των κλάω, κλήρος, κλαδαρός, κλάδος κ λπ

Κολουω, μέλλων κολουσω· άόρ. α' έπόλουαα.— Πβθητ., Αόρ. α' Εκολούθην και εκολούσθην πρκ. Κεκολουμαι και καεκολουσμαι(κόλος) άποκόπτω, θραχύνω, κολοβώνω, περκόπτω || μτφρ. έπος εσσηγύ κολουω κόπτω τόν λόγον είς τό μέσον, «τόν άφινω στή μέση», τόν άφινω άτελείωτον || δώρα κολουώ—περικόπτω, περιορίζω, τά δώρα || 2) ως το κολάζω, άναχαιτίζω, άναστέλλω, συγκρατώ, ανακόπτω, σταματώ.

Το κώλον

κῶλον, τό,

Α. μέλος σώματος κυριως το σκέλος, A.Pr.325, S.OC183 (lyr.), Ph.42, etc.; “δρομάδι κ.” E.Hel.1301 (lyr.); “κ. ταχύπουν” Id.Ba.168 (lyr.): mostly in pl., A.Pr.81, S.OC19; “χεῖρες καὶ κῶλα” E.Ph.1185: generally, χεροπόδαρα, και για ζωα, “τὰ ἐμπρόσθια κῶλα.” Pl.Ti.91e; “τὰ ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπισθεν κ.” Arist.HA498a3, cf. PA690a20, etc.; “δέρμα, τρίχας, ὄνυχας τε ἐπ’ ἄκροις τοῖς κῶλοις ἔφυσαν” Pl.Ti.76e.

2. = κωλή 1, A.Pr.496. Τίναξε τα κῶλα: πέθανε

Συν. τίναξε τα πέταλα. Ἡ απλῶς τα τίναξε

Αγγ. Kicked the bucket

Ο κώλος

Σημερα λέγεται το μερος του σωματος που περιλαμβάνει τους γλουτους και τον πρωκτό. Είναι η αρχαία **πυγή**.

Μεγεθυντικο: **κωλάρα**.

Υποκοριστικο: κωλαράκι ή κωλίον (Ποντ)

Πβλ. την ποντιακη αισθητική προτροπή «μέσα το κοιλίον, έξω το κωλίον»

Του κώλου

Επιθετικός προσδιορισμός για κάτι ή κάποιον υποβαθμισμένης ποιότητας πχ. «Μας δώσανε ένα φαί του κώλου»= σκατόφαγο, ή «Γιατρός του κώλου» = Άσχετος, κομπογιαννίτης. Θεωρείται υποτιμητικό και υβριστικό ακόμη και αν ο γιατρός είναι στομαχοεντερολόγος.

Ρήματα του κώλου

Ξεκωλιαστηκα

Εργαστηκα, εμοχθησα υπερβολικά.
Έφαγα πάρα πολύ.

Κωλοβαράω

Κάθομαι και δεν κάνω τίποτα. Παραλαγή «το κωλοβαράνε» (ενν. το ανατεθέν έργο δηλ. το καθίζουν μεταφορικός)

Κωλοκτυπιεμαι

Προσπαθω υπερμετρα χωρις αποτελεσμα.
Φρ δεν θα γινει, που κωλοκτυπηθεις

Κωλώνω

Εμποδίζομαι σταματώ, πρυμνοδετώ (ναυτ): ΦΡ «εγώ δεν κωλώνω με κάτι τέτοιες φοβέρες» (δεν ορρωδώ, δεν φοβάμαι, δεν κάνω πίσω).

Το κολάω, κόλλησα, κωλώνω και κώλωσα και το κωλύομαι είναι πολύ συγκεχυμένα στο μυαλό των περισσοτέρων.

Πβλ. προσκωλύόμενος (στρ) αντί προσκεκολλημένος.

Κωλοσούρνω και κωλοσούρνομαι

Κρητικο ιδίωμα¹⁵⁶

Κωλαπομένω= *μενώ πίσω, κωλυσεργώ, εκωλαπόμενε*, ώστε να που εγκάψανε οι άλλοι».

Κώλος + απομένω. Συνών. τρι-κουκουνιούμαι, ανακαλαμίζω, κωλοτρίβομαι, παραπομένω.

κωλοζωνιάρης, επίθ. (Σέλινο) = αυτός που κακοζώνεται, ώστε το πανταλόνι του να ξεπέφτει στα νώτα του, ο κακοζωσμένος. Κώλος + *ζωνιάρης < ζώνη. Συνών.

χασοκαρτσάς, χασοβράκης.

κωλοκαθαρέ αίγα, η = αίγα, η οποία, επειδή γαργαλιέται με το άρμεγμά της, καθίζει για να μην την αρμέξουν. Το θηλ. του επιθ. κωλοκαθαρίρης «*κωλοχάθ-ομαι* + κατάλ. -ιάρης, που δηλώνει ελάττωμα ή πάθηση).

κωλοκαθίζω = ανακαθίζω (αόρ.: εκωλόκατσα). «Επήγε να σηκωθεί, μα εγλί-στηξε κι εκωλόκατσε». Κώλος + καθίζω.

κωλοκαθιστός, ο = τσαλίμι του χορευτή με ανακάθισμα. «Εχόρευε κι έπαυζε και πότες-πότες και κιανένα κωλοκαθιστό». Από το κωλοκαθίζω με κατάλ. -τός.

κωλοκάπινα, τα = η περιοχή γύρω από το τελευταίο μέρος της σπονδυλ. στήλης. «Ετσούρησε κι έσπασε τα κωλοκάπινά ντου». Από το κώλος + ιταλ. catena = αλυσίδα, σπονδυλική στήλη.

Πβ. λ. ξε-κατινίζω.

κωλοκουρίζω· βλ. κουλουκουρίζω.

κωλοκούρπι και **κωλόκουρτο, το** (Σφακιά, Αποκ.) = το πίσω (το τελευταίο) μέρος της κούρτας (μάντρας). «Άμε στο κωλοκούρπι να διώξεις οθενόξω τα οζά». Κώλος + κουρτί, υποκορ. του κούρτα. Πβ. πορο-κούρτι.

κωλοπανίζω = 1 (Χαν.) εξευτελίζω. «*Εκωλοπάνισέ ντονε* μα έστεκε ντου κιόλας». 2 (Ρέθ.) καλοπιάνω, γαλιφίζω, κολακεύω. «*Κωλοπανίζει ντονε* να πάρει ο γιος του τη θυγατέρα τζη». Κώλος + πανίζω (βλ. λ.). Συνών. (στη β' σημασία του) γαλιφουνίζω.

κωλοπατώ· βλ. κωλοφτερνιάζω.

κωλοράδης, ο = ζώνη στο πίσω μέρος του σαμαριού, που περνά κάτω από την ουρά του ζώου. Από το υποκορ. *κωλοράδιον < κώλος + ο[υ]ράδιον = μικρή ουρά.

κωλοσάνιδο, το = το σανίδι του αργαλειού, πάνω στο οποίο κάθεται η υφάντρα. Κώλος + σανίδι. Συνών. τελαροσάνιδο.

κωλόσερμα, το = το επίσυρμα με τον κώλο. «*Το κωλόσερμά ντου φαίνεται* στο μ-πάσπαρο». Από το κωλοσέρνω (βλ. λ.).

κωλοσέρνω (Ρέθ.) = φέρνω κάποιον σέρνοντας τον με τα νώτα του στο έδαφος. «*Τονε κωλοσέρνει* ο αφέντης του και τονε φέρνει επαέ!». Από το κώλος + σέρνω.

κωλοσερτά, επίρρ. = συρτά, σέρνοντας κάποιον με τα νώτα του στο έδαφος. «Σ' ούλο ντο δρόμο τον εφέρνανε κωλοσερτά!». Από το επίθ. κωλοσερτ-ός (βλ. λ.) με επιρρημ. κατάλ. -ά. **κωλοσερτός**, επίθ. = αυτός που οδηγείται συρόμενος με τα νώτα του στο έδαφος. «Κωλοσερτάτον εφέρνανε ώς επαέ!». Από το κωλοσερ-νω με κατάλ. -τός. Πβ.

βωλοσερτός. **κωλοτριβομαι**

κωλοτριβομαι και **κωλοτριβιδίζω** - περιφέρομαι σ' ένα μέρος αδρανώντας, κωλυσιεργώ. «Ουλημερνίσιως τση μέρας επαέ κωλοτριβεσαι και πράμα δε γ-κάνεις». Κώλος + τρίβομαι ή τριβιδίζω. Συνών. κωλαπομένω, παραπο-μένω, τρικουκουνιούμαι, ανακαλαμίζω.

κώλου-κώλου και **του κώλου-κώλου**, επιρρημ. φρ. = πορεία προς τα οπίσω. «Έλα κώλου-κώλου ως επαέ». Από τη γεν. κώλου «αρχ. κώλον = σκέλος (διάφορο του κόλον (έντερον)). Πβ. γύρου-γύρου, τζίγκου-τζίγκου. λάου-λάου.

κωλοφάναρα, τα - οι πίσω φανοί του αυτοκινήτου. Κώλος + φανάρι.

κωλοφτερνιάζω και **κωλοπατώ** (Σέλινο) = πατώ στραβά τις φτέρνες των υποδημάτων μου, τις σουφρώνω. «Είντα λογής εκωλοφτέρνιασες τα παπούτσια σου;». Κώλος + *φτερνιάζω (< φτέρνα) ή πατώ.

κωσελώνω (Σέλινο) = σελώνω, σαμαρώνω. Λέγεται μόνο μτφ. «Μιαν ώρα εδά μ' έεις κωσελωμένο επαέ και σ' ανιμένω». Από το κωλο-σελώνω.

Το κόλον

κόλον, **το**,

A. = **ή τροφή**, απ' όπου τα **κόλαξ**, **βουκόλος**, **δύσκολος** and **κοιλία**, **Αθηναίου Δειπνοσοφισταί .6.262a**, στο οποίο ο Ευστάθιος πρόσθεσε το **άκολος**

B. Β. Τμήμα του παχέος εντέρου το και κωλάντερον καλούμενον.

Τμήματα του κόλου

Το τυφλό παχύ έντερο καταλήγει στο κόλον, που διαιρείται στο ανιόν κόλον, το εγκάρσιο κόλον, το κατιόν κόλον, το σιγμοειδές κόλον και το ορθό, για να καταλήξει στο στόμιο του πρωκτού.

Το colon [:] και το semicolon[;]

Σημεία στίξης των λατινογενών γλωσσών ελληνικής προέλευσης.

Κολάρο (το)

Η ιστορική ορθογραφία του είναι κολλάρο μια και προέρχεται από το Ιταλικό collo = λαιμός για να υποσκελίσει το τουρκικό yaka = γιακάς.

ΕΙΚΟΝΑ 1

Κολάρο λέγεται και ένας μεταλλικός κρίκος με σφιγκτήρα για την στερέωση ενός λαστιχένιου σωλήνα στο μεταλλικό τμήμα μηχανήματος.

ΕΙΚΟΝΑ 2

Κολαράκι (το)

Ένα μικρό κολάρο λέγεται κολαράκι (άσχετο με το ομόηχο κωλαράκι βλ. συλλογή από κωλαρακια κατωτερω).

Κωλαρα (η)

Οι μεγάλοι γλουτοί.

Κωλαράκι

είναι οι μικροί γλουτοί. Το αρχαίο κωλάριον (από το ουσιαστικό κωλή)

1077.29

EΙΚΟΝΑ 3

Το εύρος του κώλου

Αποτελεί σαφή ένδειξη εύνοιας της τύχης. Ο αρχαίος ευρυπτερωκτος λέγεται σήμερα κωλόφαρδος και η εύνοια της τύχης κωλοφαρδία. Οι υψηλά ιστάμενοι παιδεραστές της αρχαίας Αθήνας προωθούσαν και ευνοούσαν τους ερωμένους τους. Την καλή τους τύχη την χρωστούσαν στην κωλοφαρδία τους.

Η κωλάθρα ^{720.37}

Αν διαβάσουμε τα Χρέη του πλοιάρχου και των υπ αυτών αξιωματικών και υπαξιωματικών, μια σπάνια έκδοση του 1830 που τυπώθηκε στην πρωτεύουσα Αίγινα «εκ της Εθνικής τυπογραφίας»:

Α. Σημαδεύσατε κατ' ἐπιδρομήν (1).
Ὁ ἄρχηγός προσταζει νὰ γύρουν τὴν κωλάθραν (2) τοῦ καννονίου πρὸς τὰ ὀπίσω, ἢ τὴν γύρει μόνος του, ἂν τὸ καννόνι ᾖ ἐπάνω εἰς διευθέτην μὲ ἄζωνα.

Κωλάθρα ή μετάφραση του Γαλλικού culasse = κλείστρο

Ο κόλουρος κώνος

Η κόλουρος πυραμής

Το κουλούρι

Το **κουλούρι** είναι ένα έδεσμα από ψωμί και σουσάμι, με σχήμα τροχού, δηλαδή ένα σχήμα κύκλου που σχηματίζεται από ένα κυλινδρικό κομμάτι ψωμιού.

Ο κουλούρι είναι ένα κολοβό τσουρέκι

Το κολόβιο

Πουλόβερ κοντομάνικο. (στο)

Το κολοβό φίδι

Το φίδι που του κόψαμε την ουρά είναι εξαγριωμένο και επικίνδυνο, αν είναι και μαύρο τότε τα πράγματα είναι πολύ σκούρα. ΦΡ. Μαύρο φίδι και κολοβό που έφαγε ή που να σε φάει.

Τα κολλυβογράμματα

Τα κόλλυβα δεν ξέρουν γράμματα. Πρόκειται για κολοβά γράμματα δηλαδή κακογραμμένα από βιασύνη η και αμάθεια. ΦΡ. Έμαθε και πέντε κολλυβογράμματα και μας κάνει τον καμπόσο.

Τοπωνύμια

Κωλιας

-άδος

(η) [Ακρα]

1) Ακρωτήριο της Αττικής, απέχον κτ.Παυσανίαν είκοσι σταδίους από τοῦ Φαλήρου, υπαγόμενον εἰς τὴν περιοχὴν **του** δήμου Ἀλιμούντος, (ΣΣ στον σημερινό αγ. Κοσμά). ἔχον ἐπ' αὐτου ἱερον θεότητος ἣτις πρῶτον καλούμενη Κωλιάς ταυτίσθηκε μετα μέ τὴν Ἀφροδίτην, συντιμωμένης ἐκεῖ μιας ἄλλης θεότητος: τῆς Γενετυλλίδος και τῆς Δήμητρα τῆς θεσμοφόρου (Ἀριστοφάνης.Νεφέλες.52, ἐστὶ δε και Δήμητρος ἱερον αὐτόθι πολύστυλον), Στέφ.Βυζ.Ι : Ἡρ.8,96 **τῆς Αττικῆς ἐπὶ τὴν ἡΐονα τὴν καλεομένην Κωλιάδα**

2) ὄνομα τῆς πρῶτης ἐκεῖ ἐπιχωρίου θεάς **κ.** εἶτα τῆς Ἀφροδίτης : Ἀριστοφ.Λυσ.2 ἢ 'ς Πανός ἢ* 'nι Κωλιάδα ἢ 'ς Γενετυλλίδος, Ἐπιγρ.'

|| μτγν. ἐν χρ. κ. κτ, πληθ. ἐπὶ θεοτήτων ἐρωτικῶν : Λουκ/Ερ. 42 ὧν

[θεών] Άνδρες ουδέ αυτά ίσασι τά ονόματα, Κωλιάδας, ει τύχοι, και Γενετυλλίδας'

3) ώς θηλ. τοῦ Κωλιεύς, γυνή έν τή Κωλιάδι-άκρα. οικούσα, κτ. πληθ.* Ἦσ. «Κωλιείς- γένος ιθαγενών, όπερ έκ της Κωλιάδος»: Χρησμός του Απόλλωνα .π. Κωλιάδες δέ γυναίκες έρετμοισι φρύξουσι' Ηροδότου Ιστοριες.8,96 Δηλ. « με τα κουπιά θα μα μαγειρεύουν οι γυναίκες της Κωλιάδος» . Η προφητεία επαληθεύτηκε γιατί όλα τα ξυλάδων ναυαγίων της Ναυμαχίας της Σαλαμίνας τα ξέσυρε το κύμα στον Αγ. Κόσμα οπου κατάντησαν καυσόξυλα για τις Κοιλιάδες.

Το Κωλο- ως πρόθεμα

κωλο- α' συνθ. διαφόρων λ. σχέσιν έχουσών προς τα οπίσθια άνθρωπου κο) ζφων, οΤον κωλόπονο-κωλοσφούγγι - κωλο καθίζω* || α' συνθ. πολλών λ. έχον μειωτικήν Έννοιαν δια το δεύτερον συνθετικόν, ο Τον κωλοεφημερίδα - κωλόπαιδο.

κωλικός

-ή-όν κ. νεώτ. όρθ. κολ- ό πάσχων το κώλον βλ.λ.6), ό έχων κωλικόπονον : Διοσκ.2,59 κορυδαλός βρωθείς απτός κωλικους ώφελετ, Γαλ.8,40; || κωλική διάθεσις ο κωλικόηνος (επειδή έχει την εδραν του έν τω κώλω κ, τοις πλησίον τόποις) : αύτ.8,384* || ύμ. κωλικά φάρμακα φάρμακα θεραπεύοντα του κωλικόν : αύτ.13,266.

κωλικώς

έπίρρ. μτγν. μέ κωλικόν άλγος, πό-νον : Γαληνός. 19,3,3 όδυνώμενόν τε κωλικώς.

κωλλιά

(ή) δημ. το φυτον καρλινία η κομμιοφόρος.

κωλοβαθριστής

(ό) Ο περιπατών επί κωλοβάθρων,. μέ ξυλοπόδαρα Ἦσ. έν λ. καδαλίων.

Κωλόβαθρον

(το) μτγν. το ξύλινο βάθρο, ξυλοπόδαρο Άρτεμίδ.Δαλδ.3,15 κωλόβαθρα υποδέξασθαι δοκειν προβλ. Σ ου Ιδ. €κωλοβάθρου, της λεγομένης κλάπας παρά πολλοίς>.

κωλοβελόνηδες

(οί) δημ. οι καλλικάντζαροι.

κωλοβούτι

(το) δημ. τύ υδροβιον πτηνόν αιθια.

κωλοβρέχτης

(ο) δημ. το δίκτυον γρίπος, τράτα.

Βλ. παρ. [βρέξε κώλο να φας ψάρι](#)

Κωλοδάχτυλο

ίτο| δημ. έν εpp. τοῦ βάζω κω-λοδάχτυλο επί αίσχρας εισφούσεως του δακτύλου εντός του πρωκτού τίνος

κωλοκόβομαι

δημ. πονώ έν τη ραχει και στην όσφύ

έκ τής άρσεως βαρέος αντικειμένου : έσή-κωσα το τραπέζι μονάχος και έκωλοκόπηκα.

Κωλοκουβαρος

(ο) δημ. χρυσοκάνθσρος.(αρχ. καραβος παρετ. από το κουβάρι)

κωλοκούκουρο

(το) δημ. το κωλονούρι βλ.λ.

κωλοκούμπι

(το) δημ. σκαμνίον, καρεκλάκι. Από το ακουμπω τον κώλο.

κωλοκουρεύω

δημ. κ. κωλοκουρίζω κουρεύω το πρόβατον περί την ουρών και τους μηρούς

παροιμία: οποιος είχε γνώση εκούρευε και δέν εκωλοκούρευε

Για οσους δεν έχουν γνώση και δίνουν εύκαιρία στους ποιμένες νά υπεξαιρέσουν ουσιώδες μέρος πρόβειου μαλλιού με το κωλοκουρεμα των προβάτων όμοια και για τους στερημένους τα ούσιωδη απο την σπουδή και ανυπομονησία τους.

Κωλοκούρι

(το) δημ. κωλόκουρο βλ.λ.

κωλόκουρο (τό) δημ. οί ευτελείς μαλλοί τοῦ προβάτου οἱ κειρόμενοι είς τήν αρχήν τοῦ έαρος κατα τά περί τήν ούράν μέρη καί τους μηρούς : Κρυστ,Τραγ. 6 Κούρος 5 που στρίβουν τά κωλόκουρο, πού δένουν τά ποκάρια'

2) μτφ. φιλοδώρημα κρύφα διδόμενον, δωροδοκία* εἶδ. χρηματικόν τι ποσόν, τό ὅποιον λαμβάνει τις, ἵνα ἀπομακρυνθῆ ἀπο δημοπρασίας και οὕτω συντέλεση εἰς μεγαλύτερα κέρδη τοῦ ἀναδόχου : τοῦ 'δωσαν κάτι κωλόκουρα κι εφυγε.

κωλομέρι

τύ δημ. ο γλουτός μηρος

κωλωμετρία

(ή) (κώλον| κ. μσν. ή μέτρησις τών κώλων του στίχου1 Σουῖδ. στη λεξη Ευγένιος «έγραφε κωλωμετρίαν τών μελικών Αἰσχύλου, Σοφοκλέους και Εὐριπίδου».

κωλομέρια

(τα) δημ. οι γλουτοί.

κώλον

|το| κ. νεωτ. κ. δημ. μέλος τοῦ σώματος, κυρ. σκέλος : Αἰσχύλου .Πέρσες.323 προς κέντρα **κώλον** εκτενεῖς,

Σοφ.ΟΚ 183 Επεο μάν, έπε' ώδ άμαυρω κώλα, πάτερ, σ' άγω Ιδ. κτ. πληθ, τά σκέλη : Αἰσχ.Πρ.ΒΙ ώς κώλο ι οι ν άμφίβληστορ' έχει, Εύρ.Φοίν.11&5 χείρες δέ καΙ κώλ'ώς κύκλωμ' Ίξίονος*]ί γεν.

Κώλα

αἱ χεῖρες καἱ οἱ πόδες, τά άκρα, κ. επί τών ζώνων, οἱ πρόσθιοι κ. οπίσθιοι πόδες : Πλάτ.Τίμ.91Β τά τ' εμπρόσθια **κώλα** καἱ τās κεφάλας εἰς γήν έλκόμενα, Άριστλ.ΖΙ 498a,3 τās δέ κάμψεις τών **κώλων** και τών μτγν., νεώτ. κ, δημ. έν φρ. πίπτει τά κώλα ή αφήνω ή **τινάζω τά κώλα** τεντώνω τα σκέλη, αποθνήσκω, πεθαίνω

ΚΔ'Εδρ.3,17 τοις άμαρτήσασιν, ών τά κώλα επεσεν έν τή έρήμω, Άρτ.Βατοπ.Προλ.65 μά σαν τά 'γραφα όλα, τά στερνά πριν στείλω κάν, τίναξε τά κώλα ο καλόγερος μου,άφησε τά κώλα στην Αφρική. | |

κώλον

μελωδικόν ή ρυθμικόν νεώτ. μουσ. σύνθεσης δύο ή και περισσοτέρων άσυνδέτων ρυθμικών ποδών

|| κ. νεώτ. ναυτ. το μονόπλοκον οχοινίον, τό χρησιμεύον όμοῦ μετά δύο έως τεσσάρων ομοίων συστρεφομένων προς κατασκευήν άλλου παχύτερου (διπλόκου ή πολυπλόκου

Κωλονούρι

Ιτο| δημ. κ. -ονόρι τό άκρον της σπονδυλικής στήλης, τό τελευτοϊον οστούν, ο κόκκυξ.

κωλόπαν(ν)ο

Ιτό| δημ. κ. + πάν(ν)α in) τό σπόργανον ΙΙ κτ. πληθ. τεμάχια υφάσματος, δΓ ών περιτυλίσσεται τό βρέφος, ά. μωρουδικά.

κωλοπλάστης

[ο] κατασκευαστής τεχνητών μελών. Ιδ. ομοιωμάτων δι' αφιερώσεις (τάματα).

Κωλοράρι

(το) δημ. κ. κωλοράρι τό ορροπύγιον, ό πρωκτός.

Κωλόπαιδο

Αναιδης και κακομαθημενος νεαρος

Κωλοπηλάλα

Εδώ το κώλος = κώλον = σκέλη. Τρέξιμο Μεταφ. Διαδικαστικά μπερδέματα.

Κωλοχανείο

Πορνειον οπου επιτρεπεται και η παρα φύσιν συνευρεσις. Μεταφορικως τοπος υπερμετρης αναταστασιας βρωμιας και αισχροτητας.

ΦΡ. Το έχετε κανει κωλοχανείο εδώ μέσα!

Από το τουρκικο hane = χάνι, κτίριο αντιστοιχο επιθημα με το -δοχειον των λεξεων ξενοδοχειον, πανδοχειον. Πβλ. καφενες >καφε+χανέ, Πατρικ+χανέ = Πατριαρχειον, κερ+χανέ = πορνειο

Κωλοδακτυλο

Το δακτυλο που εισαγεται στον πρωκτο αλλα και η ιδια η σχετικη χειρονομια, η οποια γινεται και χωρις πρωκτον (στον αερα) για υβριστικους λογους. Το οποιον συμβαίνει στις περισσοτερες ποδοσφαιρικες συναντησεις. (βλ. Βάγγος)

Κωλοβυθόμετρο

Ανύπαρκτο και φανταστικο εργαλειο, αποκυημα της στατιωτικης μυθολογιας, για το ελεγχο των σεξουαλικων εμπειριών του νεοσυλλεκτου. Εάν το κωλοβυθομετρο εδειχνε ότι ο νεσύλλεκτος ηταν βαθύπρωκτος τοτε χαρακτηριζονταν 15 ως πασχων εκ ψυχοσωματικων διαταραχων λογω διαστροφής του γεννητησιου ενστίκτου.

Κωλοκουρα

Κωλομερι

Ο γλουτος. Η αρχ κωλή.^{1077.30}

Κωλοχαρτο

Πιστοποιητικο, διπλωμα, πτυχιο αλλα και χαρτι υγειας. Συνηθως το κωλοχαρτο το λεμε κατ' ευφημισμον χαρτι υγειας και το πτυχιο το λέμε επιτιμητικα κωλόχαρτο

Κωλοτουμπα

Κωλοπετσωμενο

Με θωρακισμενα οπισθια (κυρλ. επιστρωμενα με δερμα), ατομο (κυρίως γυνάικα) ικανη και με προσωπικοτητα.

κώλος

κώλος (ο) μτγν. κ. δημ. είδος ζώου μεταξύ έλά-φου και κριού. ά. κόλος βλ.λ. : Αθήν.ϋ^ΟΟΚ ελεφάντων άρματα άφβίθπ εικοσι τέσσαρα και συνωρίδες τράγων έξήκοντα, κώλων δεκαδύο, ...

κόλον

Εντερον, το κατώτατον άκρον του εντερικου σωλήνος, ό άφεδρών, ό πρωκτός· συνήθ, είς παροιμ.

ΦΡ. τον επέρασε άπα του σκυλιού τόν κώλα τον περιύβρισε σκαιότατα

έβγηκε ό κώλος του από τη δουλειά έταλαιπωρήθη δεινώς έκ της πολλής εργασίας
τον κώλο σου νά φοβερίζεις άπάντησις εις άπειλουντα'

συνεκδ.γεν. τά περι τον προκτόν μέρη τοῦ σώματος, οί γλουτοί, πισινός:

γεν. τα οπίσθια, τά νώτα : ΦΡ μου γύρισε τόν κώλο ·
πηγαίνει τοῦ κώλου- κώλου
βαδίζει παλιμπυγηδόν, άναποδίζει

έπι ενδύματος, τό μέρος τό έφαπτόμενον τών γλουτών : ΦΡ μου τρύπησε ο κώλος τοῦ πανταλονιού

ό πυθμήν, ή βάσις οιοιδήποτε όγγείου, κάλαθου κττ. έσπασε τά κανάτι στον κώλο, - βγήκε ό κώλος του κοφινιου,ξεκολώθηκε
ό κώλος τής βελόνας ή οπή διά τής οποίας προσάπτεται ή κλωστή"
ό κώλος τοῦ άβγοῦ τό πλατύτερον μέρος τοῦ άβγοῦ, κατ' άντιδιαστολήν προς τήν μύτη τοῦ όβγοῦ
ό κώλος τοῦ σύκου ή κορυφή, τό αντίθετου τοῦ μίσχου.

κωλοσέρνω.

κ. -σύρνω σύρω όπισθεν, σύ-Ρ'.*, εις τό έδαφος : Έρωτόκρ.2.512 στήν περικεφαλαίαν του ήτο ζγουραφισμένο αμάξι και κωλόσυρνε τόν Έρωτα δεμένο

κωλοσέρνομαι

σέρνομαι μέ τόν κώλο κ. κτ.έπέκτ. μετατοπίζομαι δύσκολα, ιδ. επί ασθενών και γερόντων : γέρασε και κωλοσέρνεται.

Κωλοσούρτης

(ο) δηλ. ό συρόμενος επί τών γλουτών, δυσκίνητος*
έπί οχήματος
ό λίαν βραδέως, λίαν δυσχερώς κινούμενος.

κωλοσυρτά

(επιρρ) δημ. συρόμενος επί τοῦ εδάφους, κατά γής :
και μέ κλοτσές **κωλοσυρτά** στή φυλακή τή βάνει Έρωτόκρ.4,482
(επιθ) συρόμενος όπισθεν, ό άφηνόμενος νά σύρεται όπισθεν : κι οπίσω τά κοντάρια τους **κωλοσυρτά** τ' άφηναν. αύτ.4,1959

Κωλοσφούγγι

(το) δημ. τό δι' ου τις αποκαθαίρει τήν πυγήν, κυσόμακτρον : μτφ. πάν έγγραφου άξιον περιφρονήσεως, ά. κουρελλοχαρτο.

Κωλοτρίβομαι

υπούλως τινά πλησιάζω.

Κόλαξ

Ό ταπεινώς θεραπεύων τινά· παρά το κόλον σημαίνει δέ το ταπεινον και μη όλόκληρον. Κόλος και επί τίνος έντερου, παρά την κοιλότητα. Ή παρά το κολλάσθαι, κόλλαξ τις ών σημαίνει δέ τον παράσιτον, και παραμένοντα τινί.

Κολοσυρτός

Ή έκ των φρύγανων κόνις, ό σαρφετός· κόλα γαρ τα φρύγανα· άπο τοϋ τα κόλβ σύρειν. Νεοπτόλεμος, «Μεγάλως αίρομένης τής κόνεως, και ές ήέρα ίκνευμένης». Το γαρ κοίλον κυρτώσεως και υπεροχής μετέχει. Διαφέρει κόνεως· βέλτιον ό ύπο των κόλων συρόμενος κονιορτός. Σημαίνει και την ταραχήν, και τον θόρυβον, Ήλιάδος μ, «Ανδρών ήδέ κυνών δέχεται κολοσυρτον ίόντα». Παρά το τα κόλα έπισύρειν ή τον κολων και συριγμόν.

Κωλοφωτιά

(η) δημ. Πυγολαμπίδα<αρχ. πυγολαμπίς.

κωλοχόρταρο

(το) δημ. το φυτόν σιτοειδες τό σπονδυλωτόν.

Το -κολος ως επίθημα

Επειδή σημαίνει ταΐζω, δίνω φαγητό

Βουκόλος

Βοσκός βοδιών

Αλλά τα

- Εύκολος
- Δύσκολος

Δεν έχουν σχέση με το κόλον ή κόλος αλλά ίσως με το πέλαω. Πβλ. Μεταξύ χειλεων και κυλικος πολλα πελει (πέλει = μπορούν να συμβουν). Ευκολον (ευ+πολον) είναι αυτό που είναι άνετο, ευχερές να συμβεί, Δύσκολον (δυσ+πολον) είναι το αντίθετο.

Λατινοφερμενες λέξεις σε -κολο που προέρχονται από το υποκοριστικό επίθημα -κούλους (-culus) και πέρασαν στα ιταλικά ως -

κολο (-colo) και κατόπιν στο επτανησιακό ιδίωμα και στη Δημοτική δεν έχουν σχέση με το κόλον πολλού γε και δη με τον κάλο.
Πβλ. βίνκολο, βεικολο, μιράκολο, μόγκολο, μουρλομπόκολο, μπόκολο, μπρόκολο, πίκολο, ρεντίκολο, ριντίκολο, σπεκτάκολο, σπετάκολο, τσίρκολο.

Ο –κώλος ως επίθημα

Κατραμόκωλος

Ναύτης καταστώματος, πεπειραμένος ναύτης ^{1150.41}

Κοκκινόκωλος:

επίθετο για πιθήκους.

Κρυόκωλος:

άχαρος.

Δέκελος:

αναίσχυντος / -η

Στρομόκωλα

Επίθετο συνήθως για τα πράγματα. = δύσκολα, στεναχώρα, επώδυνα.

Φαρδόκωλος

Άντί του κωλόφαρδος

Χοντρόκωλος

Αυτός που έχει παχύ κώλο, κυρίως για γυναίκες η χοντροκώλα.

Ψαλιδόκωλος

Αυτός που φοράει φράκο ρεντιγκότα

Πρωτόκολλο

εις την πρωτοκολλησιν κωλ. 1)
πρωτόκολλο(ν) (τό) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ πρῶτον κόλλημα βλ.λ.) κυλινδρικοῦ παπύρου, φέρον τὴν ἐπίσημον ἐπικύρωσιν καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς κατασκευῆς τοῦ παπύρου : Ἰουστιν. Νεαρ. 44, 2' πρβλ. ἐσχατοκόλλιον 2) νεώτ. κ. δημ. βιβλίον, ἐν ᾧ καταγράφεται κατ' αὐξοντα ἀριθμὸν καὶ χρονολογικὴν σειρὰν πᾶν εἰσερχόμενον καὶ ἐξερχόμενον ἔγγραφον δημοσίας τινὸς ὑπηρεσίας ἢ νομικοῦ προσώπου μετ' ἀκριβοῦς περιλήψεως τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ. 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπίσημον ἔγγραφον, δι' οὗ πιστοποιεῖται ἀπὸ νομικῆς ἀπόφθεως γενομένη τις πράξις : πρωτόκολλον παραδόσεως καὶ παραλαβῆς ἔγγραφον συντασσόμενον μεταξὺ παραδίδοντος καὶ παραλαμβάνοντος ὑπηρεσίαν τινά, ἐν ᾧ καταγράφονται πάντα τὰ παραδοτέα εἶδη, - τοῦ ἄκοφε πρωτόκολλο ὁ ἀστυφύλακας, γιατί δὲν ἔκλεισε τὴν ὠρισμένην ὥρα. 4) νεώτ. διεθν. δικ. διπλωματικὸν ἔγγραφον δι' οὗ διαπιστοῦται ἢ μεταξὺ δύο ἢ καὶ περισσότερων πολιτικῶν συμφωνία ἐπὶ τινος θέματος, ἄ. σύμβασις, συμφωνία. || εἰδικὸν ἔγγραφον προσαρτώμενον εἰς γενομένην σύμβασιν ὡς ἐρμηνευτικὸν ἢ συμπληρωματικὸν αὐτῆς : ὑπέγραψαν δύο συμβάσεις καὶ ἕνα μυστικὸν πρωτόκολλον. 5) νεώτ. σύνολον κανόνων ἐθιμοτυπίας, ἰσχυόντων ἐν ταῖς αὐλαῖς ἡγεμόνων ἢ προέδρων δημοκρατιῶν ὡς καὶ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν διαφόρων πολιτειῶν ἐπίσημας σχέσεις : Παπαντ. Ἄγ. Ὀρ. 112 ἢ παράστασις αὐτῆ. . . ἐγένεν ἀπάνω στο πρωτόκολλο τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς.
πρωτοκολλῶ-ώω νεώτ. κ. δημ. κατογράφω ἔγγραφον π ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ βλ.λ. 2) ρηματ. π. πρωτοκόλλησις, πρωτοκολλητής.

Ο κώλος εις τα επί μέρους

Κωλοτρυπιδα

Εἶναι ὁ πρωκτός. Φρ. Θα δεῖς τοῦ κώλου σου τὴν τρύπα θα συναντήσεις τρομερές δυσκολίες.

Κωλομάγουλο

Ὁ καθέννας ἀπὸ τοὺς γλουτούς.

Κωλοβάρδουλο

Ὁ σφιγκτήρας μυς τοῦ πρωκτοῦ.

Ο κωλος στη Δύση του

Ὁ κωλος στis δυτικῆς χώρες ονομάζεται :

- Ass ἀγγλικά
- Cul Γαλλικά
- Culo Ἰταλικά

Ο κολομπαράς

Ο κολομπαράς έχει σχέση σεξουαλική με τον κώλο όμως δεν έχει καμιά ετυμολογική σχέση με αυτόν. Προέρχεται από το τουρκικό *kulampara* = παιδεραστής [145]. Λέγεται και κολομπας επί δε το εντονότερον αγριοκολομπας.

Παροιμίες

Αλείφης έφαγε ένα αυγό κι αλείφτηκε ως τον κώλο.

Λέγεται για αυτούς που όταν κάνουν κάποια δουλειά, ακόμα και την πιο ασήμαντη, ανακατεύουν και αναστατώνουν τα πάντα. Ο αλείφης είναι ο λερωμένος αυτός που πασαλείφεται εύκολα.

άπό κώλο μιλωνούς ζητάς ορθογραφία;

έπι τών λίαν απαιτητικών και λεπτολογούντων διά πράξιν γενομένην υπό ακαταλλήλου προσώπου

βρέξε κώλο να φας ψάρι

έαν δεν τολαιπωρηθεις δέν πετυχαίνεις τό επιδιωκόμενο

Γέλασε η κατσίκα, που φάνηκε της προβατίνας ο κώλος.

Αναφέρεται σε εκείνον που περιγελά και κατακρίνει κάποιον για μια τυχαία παρεκτροπή του, ενώ ο ίδιος συνεχώς παρεκτρέπεται.

Γλυκός ο ύπνος την αυγή, γυμνός ο κώλος τη Λαμπρή.

βλ. [Χέσε κώλε κι' άσε κι όλε](#)

Εβατεύονταν¹ η γίδα, και του τράγου τσούζει ο κώλος.

Αναφέρεται σ' αυτούς που υποκρίνονται ότι ανησυχούν και στενοχωριούνται υπερβολικά για τα προβλήματα των άλλων.

έχτύπησε τόν κώλο του στον τοίχο - στό μάρμαρο

Επί πτωχεύσαντος

¹ εβατευοταν = πηδιώταν, την καβαλικευε ο τράγος,

Κώλο μικρό δεν έδειρες, μεγάλο δεν τον (ο)ρίζεις.

Κώλος κλασμένος, γιατρός χεσμένος.

Κώλος που κλάνει τον γιατρό τον χάνει

Τα συγκεκριμένα συμπτώματα δεν δείχνουν ιδιαίτερο πρόβλημα υγείας, οπότε ο γιατρός είναι περιττός.

Λακάτε ποδαράκια μου να μην σας χέσει ο κώλος μου

Καλύτερα να απομακρυνθούμε το συντομότερο.

κώλο δέρνεις, κώλο αφήνεις, πάλι κωλαρεντζος είναι

έπί παιδός μη σωφρονιζομένου διό τής μασηγώσεως'

Λάλιε με κώλο, ν' ακούσεις πορδές.

Όταν συναναστρεφόμαστε και συζητάμε με αχρείους και ξεδιάντροπους, είναι φυσικό να ακούμε από αυτούς χυδαιότητες.

Μικρό κώλο δεν έδειρες, τρανός δε σε φοβάται.

Αναφέρεται στην κοινώς αποδεκτή θέση ότι η διαπαιδαγώγηση των παιδιών, για να είναι αποτελεσματική πρέπει να αρχίζει από την πολύ μικρή ηλικία.

Με έναν κώλο γερνά ο άνθρωπος, με μια γνώμη δε γερνά.

Με την πάροδο του χρόνου αναθεωρούμε συχνά τις απόψεις μας για διάφορα θέματα.

Μη ζητάς καλλιγραφία απ' της μυλωνούς τον κώλο.

Δεν πρέπει να περιμένουμε από απαίδευτους ανθρώπους ευγενική συμπεριφορά και σωστές πράξεις και ενέργειες

Μήτε στο διάβολο κερύ μήτε στον Τούρκο κώλο.

Είναι επικίνδυνο να υποσχόμαστε οτιδήποτε σε ανθρώπους κακοήθεις και απαιτητικούς.

Ο λωλός δουλειά δεν είχε κι έτριβε τον κώλο του.

Αναφέρεται στους αργόσχολους που, για να δείξουν ότι είναι πολυάσχολοι, ασχολούνται με ανοησίες και κάνουν εντελώς παράλογες και άχρηστες πράξεις ή ενέργειες. 241.1575.

Ανάλογη : δουλειά δεν είχε ο διάβολος γαμούσε τα παιδιά του. 'Η ζύγιζε τα 'αρχιδια του.

Ο ύπνος τρέφει μάγουλα και ξεσκεπάζει κώλους.

Αλλιώς: ο ύπνος θρέφει μάγουλα και ξεγυμνώνει κώλους
οί σκνηροί παχύνονται αλλά πτωχύνουν

Αναφέρεται στις επιπτώσεις της τεμπελιάς.

Όσο ο γάιδαρος γκαρίζει, τόσο ο κώλος του ανοίγει.

Αναφέρεται στους ασήμαντους οι οποίοι το μόνο που καταφέρνουν με τις διαμαρτυρίες τους είναι να βλάπτονται οι ίδιοι.

Που κάθεται εις τη στεριά και θάλασσα γυρεύει, ο διάβολος στον κώλο του κουκιά του μαγειρεύει.

Λέγεται για αυτούς που δεν αρκούνται σε ό,τι έχουν, αλλά μπλέκουν σε υποθέσεις που θα τους προκαλέσουν μπελάδες και προβλήματα.

Που πηδά πολλά παλούκια, κάποιον θα του μπει στον κώλο.

Όταν ζεις «επικίνδυνα», κάποια στιγμή θα πάθεις σίγουρα κάτι κακό.

Πότ' ό Γιάννης δέν μπορεί, πότ' ό κώλος τοῦ πονει:

ἐπί φιλάσθενου ἀνθρώπου

Σε ξένο κώλο εκατό ξυλιές.

Συνήθως αδιαφορούμε για τα παθήματα των άλλων, όσο σοβαρά κι αν είναι, εάν δεν έχουν επιπτώσεις σ' εμάς

Χέσε κώλε κι' άσε κι όλε

αντι «κι όλας»

ἐπί του μή εργαζομένου συντόμως δια να έχη τά αναγκαία χρήματα δια να ενδυθή καινούργη ενδύματα τό Πάσχα

Φράσεις

Είναι κώλος και βρακί

είναι στενώπата συνδεδεμένοι

Θα σου κόψω τον κωλο

Απειλή αυστηρότατης τιμωρίας.

Προφανώς δεν εννοούνται οι γλουτοί αλλά τα σκέλη δεδομένου ότι υπάρχει και η ανάλογη φράση «θα σου κόψω τα πόδια». Όχι τον κωλο άλλα τα κώλα θα έλεγε η φράση. Οι ακρωτηριασμοί ήταν συνήθεις ποινές στο Βυζάντιο.

Μιλάν όλοι, μιλάν κι οι κώλοι.

Λέγεται για τους απαίδευτους και χυδαίους που έχουν το θράσος να παίρνουν μέρος σε σοβαρές συζητήσεις.

Ότι φάμε, οτι πιούμε κι' οτι αρπάξει ο κώλος μας

Εκφράζει με κυνικό τρόπο την απόλυτη προσκόλληση στις γήινες απολαύσεις.

που να χτυπάς τον κώλο σου κάτω

Για άρνηση: ακόμα δηλαδή και αν ικετεύεις με εδαφιαίες γονυκλισίες, μετάνοιες δεν πρόκειται να γίνει αυτό που ζητάς.

Του κώλου τα εννιάμερα

Τη λέμε για ασύστατες δικαιολογίες. Πιθανόν γιατί τα εννιάμερα είναι μνημόσυνο ενδοοικογενειακό με λίγους παρόντες. Η δικαιολογία λοιπόν για την απουσία μας από κάτι λόγω της υποχρέωσης να παρευρεθούμε στο μνημόσυνο των εννιάμερων είναι απαράδεκτη, είναι μια δικαιολογία του κώλου.

στου διαβόλου τον κώλο

πολύ μακρσα. ανάλογο «**στου διαβόλου τη μάνα**»

Βιβλιογραφία

- 131 Γ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ - 1966
- 156 ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΞΑΝΘΙΝΑΚΗΣ - ΛΕΞΙΚΟ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟ ΤΟΥ ΔΥΤΙΚΟΚΡΗΤΙΚΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΙΔΙΩΜΑΤΟΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ – 2001
- 171 Γ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ - ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ -ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ, 2009.
- 196 J.B. HOFMANN - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
- 241 ΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ - ΛΙΑ ΜΠΟΥΣΟΥΝΗ - 1865 ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ - ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ - 2010
- 261 ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ, Ι. ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΣ, ΦΟΙΝΙΞ, 1972.
- 300 Δ.ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ - ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
- 331 ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ – ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΚΑΘ’ ΗΜΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ – ΓΚΑΡΠΟΛΑ - 1857
- 713 Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕΣ – ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ τόμος Β – ΙΙ – ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ
- 720 ΤΑ ΧΡΕΗ ΤΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠ’ΑΥΤΟΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ –ΕΘ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ -1830
- 1077 ΜΑΡΙΟΣ ΒΕΡΕΤΤΑΣ – ΤΑ ΒΡΩΜΟΛΟΓΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
- 1150 ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΡΑΠΑΛΗΣ –ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

- [ΑΣ1 ΒΡΕ ΖΩΝ](#)
- [ΑΣ2 Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΒΙΩΣΑΝ](#)
- [ΑΣ3 Λεξικό Βυζαντινών Λέξεων](#)
- [ΑΣ4 Λεξικό των άκρων](#)
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΑΚΡΩΝ ΤΟ ΕΠΙ ΠΟΔΟΣ, ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ
- [ΑΣ5 "... και ρίξ' το στο γιαλό"](#)
ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ, ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ, ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΑΤΟ ΠΛΟΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ- ΓΛΥΦΑΔΑ - 2012
- [Αιχμές και Υπαινιγμοί](#)
- [Αλλαγές στα επώνυμα](#)
- [Ανάτατος](#)
- [Ανάλεκτα](#)
- [Ασπίς](#)
- [Βόλτα](#)
- [Βρες τον αγίο σου](#)
- [Γαμοτράγουδα](#)
- [Γάτες](#)
- [Εκφράσεις, δυσκόλως εννοούμενες](#)
- [Επί Ποδός](#)
- [Επί των τύπων των Ήλων](#)
- [Επίλεκτες Παροιμίες](#)
- [Επώνυμα - Διάγραμμα](#)
- [Επώνυμο: Προβελέγγιος](#)
- [Ετυμολογία και σύνθεση λέξεων](#)
- [Ετυμολογία του ρίσκου](#)
- [Έχουμε μεσάνυχτα για το «μεσημέρι»](#)
- [Η Βυζαντινή Γραφειοκρατεία](#)
- [Η Γοργόνα Μέδουσα](#)
- [Η Κρήτη χωρίς -ακησμούς](#)
- [ΙΠΠΟΤΙΚΗ ΣΦΑΛΙΑΡΑ](#)
- [Ιστορίες του Χότζα](#)
- [Καταγώνιο](#)
- [Κουρτέσης](#) και όχι μονον
- [Κυψέλη 1950-1965 μ.Χ. υπο αναπτυξη](#)
- [Λέξεις ζητούν ετυμολογία \(Λαμογιά, Λοβιτούρα\)](#)
- [Λόγοι και Αντίλογοι](#)
- [Ματθ. 10 & 19 - Μπράβο καθοδήγηση!](#)
- [Μεσαρά](#)
- [Μέση Οδός](#)
- [Μιά Σταύρωση αλλοιώτικη από τις άλλες](#)
- [Μιά φορά κι ένα καιρό](#)
- [Ου γαρ έρχεται μόνον](#)
- [Παροιμίες - Εισαγωγή](#)
- [Παροιμίες των μεν για τους δε](#)
- [Περί Λόγου ο λόγος](#)

- [Περίεργα](#)
- [Πότε θα κάμει ξαστεριά](#)
- [Πρωταπριλιά](#)
- [Ρούχα και πράγματα σχετικά με τοπωνύμια](#)
- [Σημεία και Τέρατα](#)
- [Σκολιανά](#)
- [Σουλάτσο](#)
- [Σπείρα](#)
- [Σχολια πανω στο ευαγγελιο κατα Λουκαν](#)
- [Τα δυσκόλως εννοούμενα](#)
- [Τέμνω και κόπτω](#)
- [Τι νομίζουμε για τα νομίσματα](#)
- [Το Δεντρο της Γνώσης - Λαογραφία](#)
- [Το κασίδι του Ιμπερίου](#)
- [Το Φαγείν - Το φαγητό στη γλώσσα](#)
- [Τοπωνύμια](#)
- [Τυλληρκώτισσα](#)
- [Των Δασκάλων μου οι Σκιές](#)
- [Υπογλώσσια](#)
- [Υφαντουργία και Γλώσσα](#)
- [Ωχ! Ανάσταση!](#)